

ACC. NR M. 13928:1-4.

Landskap: Skåne Upptecknare: Frans Martinsson, Brantevik
 Härad: Järrestad Berättare: " " "
 Socken: Ö. Nöbbelöv Berättarens yrke: f. d. lantbr.
 Uppteckningsår: 1956 Född år 1877 i Ö. Nöbbelöv

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Sten- och jordkällare m. m. s. 1-3.
 Vita dukar vid jordafärd. s. 4.

Lu F 64.
 " 65-

Sten- och jordkällare

ACC. N:R M. 13928:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Aug 64.

1.

I trakten finns en och annan backkällare som är inbygg i backe. Den är byggd av gråsten som gravats över varandra och så att taket fått formen av valv. I flesta fall är den obetydligt nedgrävd i jorden. Väggarne äro enkelt byggda och så överhöjda med jord. En av källarna är ingrävd i en större backe varifrån utsikten är dominerande. Ingången är på källarens korta sida och försedd med dubbla dörrar. Så sådana källare i regel användas till vinterförvaring av potatis brukas äfven sätta in härboklippor mellan dörrarna som skydd mot frosten. Invändigt var byggnaden fyrkantig. Taket i taket fanns inte. Denna backkällare är en av de mest intressanta i trakten och ligger strax söder om Eistövs by på lantbr. Oskar Larssons ägor. Denna backkällare har alltid kallats "Potofflebacken". De mindre backarna kallas "Potofflekällaren".

Sten- och jordkällare

ACC. N:R M. 13928:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

2.
Sådana källare har inte byggts på senaste hund-
ra åren. Det mest holliga är att bönderna själva,
med hjälp av någon van stenarbetare, byggde
dessa källare. Andra byggnader med stentak
än dessa källare, har säkerligen inte funnits här
i trakten. För något över sextio år sedan fanns
nere vid kusten en smedja, som där tackslän-
ten utgjorde den ena sidan och något av garvbe-
na. Smeden, ägaren var skicklig i sitt yrke,
men var något underlig till lynnet och nästan
fruktad av yngre folk.

De ovannämnda källarna, som lägo nere vid
kusten, vros stundom misstänkta av kustbe-
vakningen, att vara förrvaringsrum för smyg-
gelsprit, och det har berättats att en "källare"
en gång i sträng ton, av ägaren fördrade att
gå undersöka källaren. Detta fick han
men samtidigt passade ägaren på att slå

Den och jordkällare

ACC. N:R M. 13928:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

3.

Sören i Lås. Tullaren fick stå där tills han öm-
mjukt bad att få komma ut. Nå dylika källar-
backa skulle används som fähus eller i nödfall
som människoboningar, har aldrig förekom-
mit här i trakten. Men jag har en hyresgäst
som vuxit upp i Håslövsområdet, han berättar
att för omkring sextio år sedan, var det en gam-
mal gumma där som själv byggde sig en käll-
tare, som lastad. Den var till största delen nedgrävd
i marken. Fäggarna voro satta med grästen och
överklinta med lera. Taket var lagt med bräder
som täckts med grästörvor. Genom taket stack
upp en träkumma som skulle avleda röken
från eldstaden. Golvytan var cirka 2.5 mt x 3 mt.
Gumman till litet fömpel fanns. Källarsugan
var varm och gumman var pigg och tivdes
lra.

3)

Tita dukar vid jordafärd

ACC. N:R M. 13928:4.

Vid jordafärd kunde förekomma att man band svarta sorgband i hästarnas manar. Banden voro av svart sorgflor och kunde ha en längd av 2 ä 3 arm. Banden knötos på hästarna skax före färden till kyrkan och togos av efter hemkomst. Det kunde hända att man tillvaratog banden någon tid som ett minne av högsidligheten.

Bruket går ändå mer än högst hundara år tillbaka i tiden. Ty längre tillbaka var man liken till kyrkan på bärar. På de senaste 25 åren har det ju blivit allmänt med likbilar. Tita ^{dukor} har förekommit och förekommer än vid dödsfall såsom att hänga för fönstren till likrummet. Samt att kläda över möblerna med i sorghuset.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Luf. 65.
1.